

دین و زندگی دهم

(رشته های تجربی و ریاضی)

از مجموعه رشادت

محبوبه ایتسام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند جان و فرد
کزین برتر اندیشه برنگذرد

بسیار خرسندیم که کتاب «دین و زندگی دهم فروغ» را تقدیم دانش‌آموزان رشته‌های علوم تجربی و ریاضی می‌کنیم. این کتاب ابتدا مطالب دین و زندگی پایه اول دوره دوم متوسطه را به صورت ساده و قابل فهم ارائه می‌دهد. سپس با طرح تمرین‌های مناسب به دانش‌آموز کمک می‌کند تا بر مطالب اشراف پیدا کند. در پایان، برای هر درس، تعدادی پرسش چهارگزینه‌ای در نظر گرفته شده تا دانش‌آموز با پاسخ به آنها و مقایسه پاسخ‌ها با پاسخ‌نامه کتاب بر موضوع تسلط کامل یابد. پرسش‌ها برخی تألیفی هستند و برخی مربوط به کنکورهای سراسری دانشگاه‌ها می‌باشند. دانش‌آموزان باید توجه داشته باشند که ترتیب مطالعه و پاسخ به پرسش‌ها باید رعایت شود.

انتظار می‌رود کتاب حاضر، همه نیازهای دانش‌آموزان کلاس دهم را که مایل به تحصیل در بهترین دانشگاه‌ها و بهترین رشته‌های کشور هستند، پاسخ‌گو باشد.

در این‌جا لازم می‌دانیم از مؤلف محترم خانم محبوبه ابتسام که کتاب را زیر نظر دبیر مجموعه تألیف کرده‌اند، تشکر کنیم. هم‌چنین از خانم‌ها: سکینه مظاهری کلهرودی (حروفچین و صفحه‌آرا)، طوبی عینی‌پور (نمونه خوان)، بهاره خُدای (گرافیسیت) و بنفشه فاضلی (ویراستار)، مدیران و همکاران واحدهای حروفچینی، تولید و فروش سپاسگزاریم.

امیدواریم دبیران محترم درس دین و زندگی و دانش‌آموزان و خانواده‌های عزیز آن‌ها ما را با اعلام نظرها، پیشنهادها و انتقادهای خود درباره این کتاب یاری فرمایند.

انتشارات مبتکران

فهرست

صفحه

عنوان

۹.....	هدف آفرینش	درس اول:
۱۳.....	پرسش.....	
۱۴.....	پاسخ.....	
۱۶.....	پرسش چهارگزینه‌ای	
۱۹.....	پاسخ پرسش چهارگزینه‌ای	
۲۱.....	پر پرواز	درس دوم:
۲۵.....	پرسش.....	
۲۷.....	پاسخ.....	
۲۹.....	پرسش چهارگزینه‌ای	
۳۳.....	پاسخ پرسش چهارگزینه‌ای	
۳۵.....	پنجره‌ای به روشنایی	درس سوم:
۳۹.....	پرسش.....	
۴۰.....	پاسخ.....	
۴۳.....	پرسش چهارگزینه‌ای	
۴۷.....	پاسخ پرسش چهارگزینه‌ای	
۴۹.....	آینده روشن	درس چهارم:
۵۳.....	پرسش.....	
۵۴.....	پاسخ.....	
۵۷.....	پرسش چهارگزینه‌ای	
۶۱.....	پاسخ پرسش چهارگزینه‌ای	
۶۳.....	منزله‌گاه بعد	درس پنجم:
۶۶.....	پرسش.....	
۶۷.....	پاسخ.....	
۶۹.....	پرسش چهارگزینه‌ای	
۷۲.....	پاسخ پرسش چهارگزینه‌ای	

۷۴.....	واقعۀ بزرگ	درس ششم:
۷۸.....	پرسش	
۷۹.....	پاسخ	
۸۱.....	پرسش چهارگزینه‌ای	
۸۴.....	پاسخ پرسش چهارگزینه‌ای	
۸۶.....	فرجام کار	درس هفتم:
۸۹.....	پرسش	
۹۰.....	پاسخ	
۹۳.....	پرسش چهارگزینه‌ای	
۹۷.....	پاسخ پرسش چهارگزینه‌ای	
۹۹.....	آهنگ سفر	درس هشتم:
۱۰۳.....	پرسش	
۱۰۴.....	پاسخ	
۱۰۷.....	پرسش چهارگزینه‌ای	
۱۱۰.....	پاسخ پرسش چهارگزینه‌ای	
۱۱۱.....	دوستی با خدا	درس نهم:
۱۱۵.....	پرسش	
۱۱۶.....	پاسخ	
۱۱۹.....	پرسش چهارگزینه‌ای	
۱۲۲.....	پاسخ پرسش چهارگزینه‌ای	
۱۲۴.....	یاری از نماز و روزه	درس دهم:
۱۳۰.....	پرسش	
۱۳۲.....	پاسخ	
۱۳۶.....	پرسش چهارگزینه‌ای	
۱۳۹.....	پاسخ پرسش چهارگزینه‌ای	
۱۴۱.....	فضیلت آراستگی	درس یازدهم:
۱۴۴.....	پرسش	
۱۴۵.....	پاسخ	
۱۴۷.....	پرسش چهارگزینه‌ای	
۱۵۰.....	پاسخ پرسش چهارگزینه‌ای	

۱۵۲.....	زیبایی پوشیدگی	درس دوازدهم:
۱۵۶.....	پرسش	
۱۵۷.....	پاسخ	
۱۵۹.....	پرسش چهارگزینه‌ای	
۱۶۲.....	پاسخ پرسش چهارگزینه‌ای	

درس ۱: هدف آفرینش

هدف: شناخت معنای زندگی

مقدمه:

استفاده نادرست از نعمت‌های خداوند، اتلاف سرمایه است.

دست‌یابی به پاسخ این سؤال که «ما انسان‌ها برای چه آفریده شده‌ایم و هدف ما از زندگی در این جهان چیست؟» بسیار مهم و حیاتی است؛ زیرا این خطر وجود دارد که در صورت ندانستن هدف از خلقت خود، عمر را به‌اشتباه صرف کارهایی بکنیم که برای آن آفریده نشده‌ایم. لذا سرمایه‌ای را از دست می‌دهیم که نه ارزش آن با مادیات دنیایی قابل مقایسه است و نه امکان احیای مجدد آن، وجود دارد.

❁ جهان هدفمند

در پس خلقت موجودات این جهان، هدف وجود دارد زیرا خداوندِ جهان، **حکیم** است و کار بیهوده انجام نمی‌دهد. آفرینش جهان، **حق** است؛ باطل و بازیچه و بیهوده و سرگرمی نیست. «و آسمان‌ها و زمین و آنچه بین آنهاست را به بازیچه نیافریدیم، آنها را جز به حق خلق نکردیم.» «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَاعِبِينَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ»

❁ تفاوت انسان و دیگر موجودات در دستیابی به هدف

اول) انسان باید هدف خود را **بشناسد** و آن را **انتخاب کند** و به‌سوی آن گام بردارد؛ در حالی‌که گیاهان و حیوانات، به‌ترتیب، به‌صورت طبیعی و غریزی به‌سوی هدف خود حرکت می‌کنند.

دوم) انسان دارای روحیه‌ای **بی‌نهایت‌طلب** است و عطش او در دستیابی به خواسته‌هایش نه تنها کم نمی‌شود، بلکه روزبه‌روز افزون می‌گردد.

★ انسان، به دنبال چیزی است که هرگز پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود.

★ انسان بی‌نهایت‌طلب، در زندگی خود همواره در حال انتخاب هدف است، هدف‌های پایان‌ناپذیر.

★ حیوانات و گیاهان، هدف‌های محدودی دارند و هنگامی که به سرحدی از رشد و کمال می‌رسند، متوقف می‌شوند، گویی که راهشان پایان رفته است.

❁ اختلاف در انتخاب هدف

★ هدف‌های انسان‌ها باهم اختلاف دارند. عده‌ای به دنبال ثروت و عده‌ای به دنبال جاه و مقام و عده‌ای به دنبال خدمت به خلق هستند.

★ هرکس با **بیش** و **نگرش** خاص خود، به سراغ هدفی می‌رود.

★ اختلاف در هدف‌ها، ریشه در اختلاف در **نوع اندیشه** انسان دارد.

★ بنابراین برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آن‌ها باید:

۱- **ارزش** هدف‌ها را مشخص کنیم.

۲- متناسب با ارزشی که دارند به آن‌ها **رتبه** دهیم.

★ هدف‌های زندگی به هدف‌های اصلی و فرعی تقسیم می‌شوند:

۱- هدف‌ها و دلبستگی‌های پایان‌پذیر؛ مثل مال و ثروت، هدف‌های فرعی به‌شمار می‌آیند.

۲- هدف‌های پایان‌ناپذیر و همیشگی؛ مانند خیرخواهی نسبت به دیگران، هدف اصلی محسوب می‌شوند.

★ هدف‌های اصلی و فرعی، هر دو خوبند و برای زندگی ما ضروری‌اند.

★ مهم این است که:

۱- هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم.

۲- آن قدر به هدف‌های فرعی دل نبندیم که مانع رسیدن به هدف اصلی شود.

❁ برترین هدف

★ هرکس اندکی تأمل کند، می‌بیند که در درون خود در جست‌وجوی سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌هاست و تا به آن نرسد، آرامش نمی‌گیرد.

★ این سرچشمه، همان خدا است که:

۱- خالق همه کمالات و زیبایی‌هاست.

۲- نامحدود است و کمالات و خوبی‌هایش حد و اندازه ندارد.

۳- هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و در جهان گسترده می‌شود.

★ اگر روح انسان بی‌نهایت‌طلب است و خوبی‌ها را به صورت بی‌پایان می‌خواهد، شایسته است که تنها **خدا** و **بندگی** او را به‌عنوان

هدف نهایی انتخاب کند، هدفی که خداوند نیز آفرینش جن و انس را به همان خاطر می‌داند: «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ»

★ البته منظور از اینکه هدف اصلی انسان در زندگی باید عبادت و بندگی خداوند باشد:

۱- فقط انجام برخی اعمال عبادی نیست.

۲- نماز و روزه و ... عبادات باارزشی هستند اما هر حرکت و عملی نیز که برای کسب رضایت خدا و معیارهای دینی باشد، عبادت است.

★ کامل‌ترین تعبیر درباره «زندگی به خاطر خدا» تعبیر خود خداوند است که می‌فرماید:

«قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ»

★ اگر هدف و مقصد زندگی خدا باشد، خوشحالی و ناراحتی، شکست و پیروزی و ... تعریف جدید پیدا می‌کند:

۱- شکست، **دور شدن از خدا** و پیروزی، **نزدیک شدن به خدا**، معنا می‌شود.

۲- چیزی ما را خوشحال می‌کند که ما را به خدا برساند و چیزی ما را آزرده می‌کند که از خدا دور سازد.

★ همین **بندگی** است که باعث می‌شود انسان شایسته دریافت لطف و رحمت ویژه خداوند شود و به زندگی سعادت‌مندانه در دنیا و آخرت برسد.

❁ یک تیر و چند نشان

★ برخی انسان‌ها به هدفی بالاتر از لذت‌های مادی و سرگرم شدن به آن، نمی‌اندیشند.

اینان، به تعبیر قرآن کسانی هستند که به حیات دنیوی راضی شده و به آن آرام گرفته‌اند.

اینان، مصداق همان کسانی هستند که بهترین و باارزش‌ترین دارایی خود را صرف کارهای کم‌ارزش می‌کنند.

★ اما انسان‌های زیرک، به دنبال هدف‌های جامع و برتری هستند که هدف‌های بیش‌تری را درون خود جای دهد.

اینان، با انتخاب عبادت و بندگی خدا به عنوان هدف، با یک تیر چند نشان می‌زنند:

هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده درست می‌کنند و هم، چون تمام کارهای دنیوی را برای رضای خدا انجام می‌دهند؛ سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌کنند.

کوهنوردان نیز، با یک تیر چند نشان می‌زنند؛ هم تندرستی خود را تأمین می‌کنند و هم از مناظر زیبای طبیعت استفاده می‌کنند و هم

استقامت خود را افزایش می‌دهند. «مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ»

البته این هدف به همان میزان که بزرگ و ضامن خوشبختی است، **همت بزرگ و اراده محکم** می‌طلبد.

همان‌طور که دست‌یابی به گوهرهای گران‌قدر دریاها، پشتکاری شگرف می‌خواهد.

ای دوست شکر بهتر، یا آنکه شکر سازد؟	خوبی قمر بهتر، یا آنکه قمر سازد؟
ای باغ تویی خوش‌تر یا گلشن و گل در تو؟	یا آن که برآرد گل، صد نرگس‌تر سازد؟
ای عقل تو به باشی در دانش و در بینش؟	یا آن که به هر لحظه، صد عقل و نظر سازد؟

❁ آیه

۱.

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ

وَمَا بَيْنَهُمَا لِأَعْيُنٍ

مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ

و ما آسمان‌ها و زمین

و آنچه بین آنهاست را به بازیچه نیافریدیم

آنها را جز به حق خلق نکردیم.

(دخان - ۳۸ و ۳۹)

❁ پیه

۱) خدا حکیم است و موجودات را بیهوده خلق نمی‌کند.

۲) آفرینش جهان حق است؛ یعنی خلقت هدفدار است.

۳) آفرینش جهان بی‌هدف نیست و جهان، به سوی هدفی حکیمانه در حرکت است.

۴) هر موجودی بر اساس برنامه حساب شده‌ای به این جهان گام نهاده است.

آیه

۲.

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

جن و انسان را نیافریدم مگر اینکه مرا عبادت کنند.

(ذاریات - ۵۶)

پایه

۱- هدف از خلقت جن و انسان، بندگی و عبودیت است.

۲- جن و انسان، هر دو دارای اختیار هستند.

آیه

۳.

قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

بگو نمازم، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من، برای خداست که پروردگار جهانیان است.

(انعام - ۱۶۲)

پایه

۱- نیت انسان در انجام عمل، در قبولی عمل بسیار مهم است.

۲- هر عملی که با انگیزه رضای خداوند باشد، عبادت است.

۳- کامل‌ترین تعبیر درباره «زندگی به خاطر خدا» در این آیه آمده است.

آیه

۴.

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت، نزد خداست.

(نساء - ۱۳۴)

پایه

۱) نه تنها نعمت و پاداش آخرت، بلکه نعمت و پاداش دنیا نیز نزد خداست.

۲) انسان با انتخاب عبادت و بندگی خدا به عنوان هدف، با یک تیر چند نشان می‌زند.

۳) باید آخرت را اصل قرار داد تا هم به دنیا برسیم هم به آخرت.

۱. چرا پاسخ به این سؤال که «ما انسان‌ها برای چه آفریده شده‌ایم و هدف ما از زندگی چیست؟» بسیار مهم و حیاتی است؟
۲. اینکه خدا «حکیم» است به چه معناست؟
۳. تفاوت انسان و دیگر موجودات مانند حیوانات و گیاهان، در دست‌یابی به هدف، چیست؟
۴. آیا بندگی فقط در خواندن نماز و انجام عمل روزه است؟
۵. اگر هدف زندگی خدا باشد، شکست و پیروزی چه معنایی خواهد داشت؟
۶. دو پیام برای آیه شریفه «ما خلقت الجن و الإنس الا ليعبدون» بنویسید.
۷. برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آن‌ها، چه وظیفه‌ای داریم؟
۸. هدف‌های فرعی در زندگی چگونه باید مدیریت شوند؟ آیا این‌گونه هدف‌ها برای زندگی ما لازم‌اند؟
۹. هرکس درون خود در جست‌وجوی سرچشمه خوبی‌هاست؛ این سرچشمه چه ویژگی‌هایی دارد؟
۱۰. انسان‌های زیرک، به دنبال چه نوع هدف‌هایی هستند؟ چگونه هدف‌های خود را برنامه‌ریزی می‌کنند؟
۱۱. چرا خدای متعال در قرآن کریم می‌فرماید: «ما شما را جز به حق نیافریدیم»؟
۱۲. آیه شریفه زیر را ترجمه کنید و یک پیام برای آن بنویسید.
«قل ان صلاتی و نسکی و محیای و مماتی لله رب العالمین»
۱۳. در جاهای خالی، عبارتهای مناسب بنویسید.
الف) هرکس با خاص خود به دنبال هدفی خاص می‌رود.
ب) آفرینش جهان، است؛ و نیست.
ج) استفاده نادرست از نعمت‌های خداوند، است.
د) هر حرکت و عملی که با انگیزه باشد و براساس صورت گیرد، عبادت است.
ه) اختلاف در هدف‌ها، ریشه در دارد.
و) هرکس در درون خود، در جست‌وجوی است.
ز) باعث می‌شود انسان شایسته دریافت ویژه خداوند شود و به در دنیا و آخرت برسد.
ح) قرآن، هدف از آفرینش را می‌داند؛ چون روح انسان است و خوبی‌ها را به صورت می‌خواهد.

۱. زیرا این خطر وجود دارد که در صورت ندانستن هدف از خلقت خود، عمر را به اشتباه صرف کارهایی بکنیم که برای آن آفریده نشده‌ایم و از این‌رو، سرمایه‌ای را از دست می‌دهیم که نه ارزش آن قابل مقایسه با امور مادی است و نه امکان احیای مجدد آن وجود خواهد داشت.
۲. خدای جهان، حکیم است؛ یعنی کار بیهوده انجام نمی‌دهد. آفرینش جهان حق است؛ یعنی باطل و بازیچه و بیهوده و سرگرمی نیست.
۳. انسان باید هدف خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به‌سوی آن گام بردارد، درحالی‌که گیاهان و حیوانات، به‌ترتیب، به‌صورت طبیعی و غریزی به‌سوی هدف خود حرکت می‌کنند. دیگر آنکه انسان دارای روحیه‌ای بی‌نهایت طلب است ولی حیوانات و گیاهان، وقتی به سرحدی از رشد برسند، متوقف می‌شوند.
۴. بندگی فقط نماز و روزه نیست؛ درست است که این‌ها عبادات باارزشی هستند، اما بر اساس تعالیم دین، هر حرکت و عملی که با انگیزه رضای خداوند و بر اساس معیارها و ارزش‌های دینی صورت گیرد نیز، عبادت است.
۵. اگر هدف زندگی خدا باشد، بسیاری از مفاهیم کلیدی زندگی، تعریف جدید پیدا می‌کند. شکست، دوری از خدا و پیروزی، نزدیکی به خدا می‌شود.
۶. ۱- هدف از خلقت جن و انسان، بندگی و عبودیت است. ۲- جن و انسان، هر دو دارای اختیار هستند.
۷. برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آن‌ها باید:
 - ۱- ارزش هدف را مشخص کنیم.
 - ۲- متناسب با ارزشی که دارند به آن‌ها رتبه دهیم.
۸. هدف‌های اصلی و فرعی هر دو خوبند و برای زندگی ما ضروری‌اند. مهم این است که:
 - ۱- هدف فرعی را به جای هدف اصلی قرار ندهیم.
 - ۲- و آن قدر به هدف‌های فرعی دل نبندیم که مانع رسیدن به هدف اصلی شوند.
۹. این سرچشمه همان خدا است که:
 - ۱- خالق همه کمالات و زیبایی‌هاست.
 - ۲- نامحدود است و کمالات و خوبی‌هایش حد و اندازه ندارد.
 - ۳- هر کمال و خوبی از او سرچشمه می‌گیرد و در جهان گسترده می‌شود.
۱۰. انسان‌های زیرک، به دنبال هدف‌های جامع و برتری هستند که هدف‌های بیش‌تری را درون خود جای دهد. اینان، با انتخاب عبادت و بندگی خدا، به عنوان هدف، با یک تیر چند نشان می‌زنند: هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده درست می‌کنند و هم، چون تمام کارهای دنیوی را برای رضای خدا انجام می‌دهند، سرای آخرت خویش را نیز آباد می‌کنند.
۱۱. منظور این است که جهان آفرینش پوچ و بی‌هدف نیست و هر موجودی بر اساس برنامه‌ای حساب شده به این جهان گام نهاده است و به‌سوی هدفی حکیمانه در حرکت است.
۱۲. ترجمه: بگو نمازم، تمامی اعمالم و زندگی و مرگ من برای خداست که پروردگار جهانیان است.

نیت انسان در انجام اعمال، در قبول عمل بسیار مهم است.

۱۳. الف) بینش و نگرش

ب) حق، باطل، بازیچه

ج) اتلاف سرمایه

د) رضای خدا، معیارها و ارزش‌های دینی

هـ) نوع اندیشه انسان

و) سرچشمه خوبی‌ها و زیبایی‌ها

ز) بندگی، لطف و رحمت، زندگی سعادت‌مندان

ح) بندگی خدا، بی‌نهایت طلب، بی‌پایان

اندیشه و تحقیق

۱) تفاوت‌هایی که در چگونگی رسیدن انسان به هدف، با موجوداتی همچون حیوان و گیاه وجود دارد، بیان کنید.

۲) علت انتخاب هدف‌های مختلف در بین انسان‌ها چیست؟

پاسخ

۱) انسان با عقل خود، هدف را می‌شناسد، با اختیار برمی‌گزیند و به سمت آن حرکت می‌کند؛ اما حیوانات و گیاهان، به ترتیب، به صورت غریزی و طبیعی به سمت هدفشان حرکت می‌کنند؛ دیگر آنکه روحیه انسان بی‌نهایت طلب است و به دنبال اهداف گسترده‌ای است و در هیچ حد محدود نمی‌شود، برعکس حیوانات و گیاهان، وقتی که به سر حدی از رشد برسند، متوقف می‌شوند، چنان‌که گویی راهشان پایان یافته است.

۲) زیرا روحیه انسان بی‌نهایت طلب است و تنوع در اهداف را می‌پذیرد. هرکس براساس بینش و نگرش خود، به دنبال هدفی خاص می‌رود پس اختلاف در اهداف، ریشه در نوع اندیشه انسان‌ها دارد.

یادداشت

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

پرسش چهارگزینه‌ای

۱. خدای جهان، خالق است و همه مخلوقات را می‌کند که آیه بیانگر این مفهوم است.
 - ۱) هدفمند، هدایت، و ما خلقت الجنّ و الإنس إلاّ ليعبدون
 - ۲) حکیم، شفاعت، و ما خلقت الجنّ و الإنس إلاّ ليعبدون
 - ۳) هدفمند، شفاعت، و ما خلقتنا السماوات و الأرض و ما بينهما لاعین ما خلقناهما إلاّ بالحقّ
 - ۴) حکیم، هدایت، و ما خلقتنا السماوات و الأرض و ما بينهما لاعین ما خلقناهما إلاّ بالحقّ
۲. تفاوت انسان در رسیدن به هدف، با حیوانات و گیاهان، در چیست؟
 - ۱) انسان روحیه بی‌نهایت طلب دارد و حیوانات و گیاهان عطش دستیابی به خواسته‌هایشان روز به روز بیش‌تر می‌شود.
 - ۲) انسان روحیه‌ای دارد که دستیابی به خواسته‌های کم نمی‌شود و حیوانات و گیاهان روحیه بی‌نهایت طلب دارند.
 - ۳) انسان باید هدف خود را انتخاب کند و حیوانات و گیاهان به صورت غریزی و طبیعی به سوی هدف خود حرکت می‌کنند.
 - ۴) انسان به صورت فطری و گیاهان و حیوانات به صورت غریزی به سوی هدف خویش حرکت می‌کنند.
۳. کدام جمله درست است؟
 - ۱) هدف‌های پایان‌پذیر و پایان‌ناپذیر، هر دو برای زندگی ما ضروری‌اند.
 - ۲) هدف‌های پایان‌پذیر غیرضروری و هدف‌های پایان‌ناپذیر برای ما ضروری‌اند.
 - ۳) هدف‌های اصلی نباید مانع رسیدن به هدف‌های فرعی شوند.
 - ۴) هدف‌های فرعی را می‌توان به جای هدف‌های اصلی قرار داد به شرط آنکه به آن وابسته نشویم.
۴. هرکس با خاص خود به سراغ هدفی می‌رود؛ اختلاف در هدف‌ها، ریشه در انسان‌ها دارد.
 - ۱) بیش، نوع اندیشه
 - ۲) سلیقه شخصی، نوع اندیشه
 - ۳) بیش، نوع فطرت
 - ۴) سلیقه شخصی، نوع فطرت
۵. استفاده نادرست از نعمت‌های خدا است و در صورت ندانستن ممکن است عمر را به اشتباه صرف کارهایی بکنیم که برای آن آفریده نشده‌ایم.
 - ۱) کفران نعمت، توانایی‌های خود
 - ۲) اتلاف سرمایه، هدف خلقت
 - ۳) کفران نعمت، هدف مخلوقات
 - ۴) اتلاف سرمایه، توانایی‌های خود
۶. هدف از خلقت انسان در آیه «و ما خلقت الجنّ و الإنس» بیان شده است که مقصود
 - ۱) تقرب الهی، فقط انجام برخی اعمال عبادی است.
 - ۲) تقرب الهی، فقط انجام برخی اعمال عبادی نیست.
 - ۳) عبادت، فقط انجام برخی اعمال عبادی است.
 - ۴) عبادت، فقط انجام برخی اعمال عبادی نیست.
۷. کامل‌ترین تعبیر درباره «زندگی به خاطر خدا» در کدام آیه بیان شده است و در چه صورت، خوشحالی و ناراحتی تعریف جدید پیدا می‌کند؟
 - ۱) مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وقتی ثواب دنیا و آخرت هر دو مدنظر باشد.
 - ۲) قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وقتی هدف و مقصود زندگی خدا باشد.
 - ۳) مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وقتی هدف و مقصود زندگی خدا باشد.
 - ۴) قُلْ إِنْ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وقتی ثواب دنیا و آخرت هر دو مدنظر باشد.

۸. موجب می‌شود انسان شایسته دریافت شود و به برسد.

- ۱) بندگی، لطف و رحمت ویژه خداوند، زندگی سعادت‌مندانه در دنیا و آخرت
- ۲) لطف و رحمت ویژه خداوند، بندگی، زندگی سعادت‌مندانه در دنیا و آخرت
- ۳) هدف برتر، لطف و رحمت ویژه خداوند، کمال و سعادت در آخرت
- ۴) لطف و رحمت ویژه خداوند، بندگی، کمال و سعادت در آخرت

۹. به تعبیر قرآن، چه کسانی به حیات دنیوی راضی شده و به آن آرام گرفته‌اند؟

- ۱) کسانی که به خدا ایمان دارند و عمل صالح انجام می‌دهند.
- ۲) کسانی که به آیات خدا کفر می‌ورزند و به دیدار خدا امید دارند.
- ۳) کسانی که به دیدار خدا امید دارند و به نشانه‌های خدا توجه دارند.
- ۴) کسانی که به هدفی بالاتر از نعمت‌های مادی و سرگرم شدن به آن، نمی‌اندیشند.

۱۰. انسان‌های زیرک، به دنبال اهدافی هستند که ؛ اینان با انتخاب به عنوان هدف، با یک تیر چند نشان می‌زنند.

- ۱) جامع‌تر و برتر باشد، اهداف اخروی
- ۲) بیش‌تر جنبه معنوی داشته باشد، اهداف اخروی
- ۳) جامع‌تر و برتر باشد، عبادت و بندگی
- ۴) بیش‌تر جنبه معنوی داشته باشد، عبادت و بندگی

۱۱. انسان‌هایی که بندگی خدا را هدف اصلی قرار می‌دهند، هم از استفاده درست می‌کنند و هم چون کارهای دنیوی را انجام می‌دهند، آخرت خود را آباد می‌کنند.

- ۱) بهره‌های مادی زندگی، برای رضای خدا
- ۲) سرمایه عمر خود، برای رضای خدا
- ۳) بهره‌های مادی زندگی، به‌درستی و کامل
- ۴) سرمایه عمر خود، به‌درستی و کامل

۱۲. معنای آیه شریفه «من كان يريد ثواب الدنيا فعند الله ثواب الآخرة» کدام است؟

- ۱) هرکس فقط نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، خدا فقط مقداری از ثواب دنیا و آخرت را به او می‌دهد.
- ۲) هرکس فقط ثواب دنیا را بخواهد، خدا فقط مقداری از ثواب دنیا و آخرت را به او می‌دهد.
- ۳) هرکس نعمت و پاداش دنیا را بخواهد، نعمت و پاداش دنیا و آخرت نزد خداست.
- ۴) هرکس ثواب دنیا را می‌خواهد، ثواب دنیا و آخرت را هم در پی دارد.

۱۳. بیت «ای باغ تویی خوش‌تر یا گلشن و گل در تو؟ یا آن که برآرد گل، صد نرگس تر سازد؟» با کدام جمله ارتباط دارد؟

- ۱) دنیا بدون توجه به آخرت، سعادت را در پی نخواهد داشت.
- ۲) دنیا دوستی و در کنار آن، آخرت‌گرایی، مایه سعادت ما خواهد بود.
- ۳) بندگی خدا و رضایت او، در سایه توجه به دنیا به‌دست می‌آید.
- ۴) بندگی خدا و رضایت او، ضامن خوشبختی ماست و اراده محکم می‌طلبد.

۱۴. کسانی که همانان هستند که بهترین دارایی خود را صرف کارهای کم‌ارزش می‌کنند.

- ۱) توجهی به دنیا ندارند
- ۲) اراده محکم و همت بزرگ ندارند
- ۳) به حیات دنیوی راضی شدند
- ۴) هدف‌های کوتاه‌مدت خود را فراموش کرده‌اند

۱۵. انسان به دنبال چیزی است که

- ۱) پایان نمی‌پذیرد و تمام نمی‌شود.
- ۲) پایان‌پذیر و محدود است.
- ۳) پایان‌ناپذیر و مقطعی است.
- ۴) پایان می‌پذیرد و نامحدود است.

۱۶. کدام جمله درست نیست؟

- ۱) هدف‌های اصلی و فرعی هر دو خوبند و برای زندگی ما ضروری‌اند.
- ۲) به هدف‌های فرعی در راستای هدف اصلی توجه کنیم.
- ۳) لازم است هدف اصلی را به جای هدف‌های فرعی قرار دهیم.
- ۴) نباید هدف‌های فرعی را به جای هدف اصلی نباید قرار دهیم.

۱۷. هدف‌های انسان،؛ برای انتخاب صحیح هدف‌ها باید

- ۱) باهم اختلاف دارند، با دیگران مشورت کنیم.
- ۲) معمولاً یکسان هستند، با دیگران مشورت کنیم.
- ۳) باهم اختلاف دارند، ارزش هدف‌ها را مشخص کنیم.
- ۴) معمولاً یکسان هستند، ارزش هدف‌ها را مشخص کنیم.

۱۸. هدف اصلی در زندگی باید باشد یعنی هر حرکتی، در جهت باشد.

- ۱) عبادت و بندگی خدا، معیارهای دنیوی
- ۲) خوشبختی و سعادت، معیارهای دنیوی
- ۳) عبادت و بندگی خدا، کسب رضایت خدا
- ۴) خوشبختی و سعادت، کسب رضایت خدا

۱۹. اگر هدف و مقصد زندگی، باشد چیزی ما را خوشحال می‌کند که و چیزی ما را آزرده می‌کند که

- ۱) خدا، خدا را خوشحال کند، خدا را آزرده کند
- ۲) سعادت دنیا و آخرت، دنیای ما را آباد کند، آخرت ما را خراب کند.
- ۳) خدا، ما را به خدا برساند، ما را از خدا دور سازد.
- ۴) سعادت دنیا و آخرت، آخرت ما را آباد کند، دنیای ما را خراب کند.

۲۰. اگر روح انسان بی‌نهایت طلب است و خوبی‌ها را به صورت بی‌پایان می‌خواهد، شایسته است که

- ۱) اهداف کوتاه‌مدت برای خود در نظر بگیرد تا بتواند به آن‌ها برسد.
- ۲) اهداف بلندمدت در نظر داشته باشد و برای رسیدن به آن، تلاش کند.
- ۳) رسیدن به سرچشمه خوبی‌ها را در کنار رسیدن به آرزوهای دنیایی، هدف قرار دهد.
- ۴) تنها خدا و بندگی او را به عنوان هدف نهایی انتخاب کند.

۱. گزینه (۴) خدای جهان، خالقی هدفمند و حکیم است و همه را هدایت می‌کند.
۲. گزینه (۳) تفاوت آن است که:
- ۱- انسان باید هدف از خلقت خود را بشناسد و آن را انتخاب کند و به سوی آن گام بردارد؛ در صورتی که گیاهان و حیوانات به صورت طبیعی و غریزی به سوی هدف خویش حرکت می‌کنند.
- ۲- انسان روحیه بی‌نهایت‌طلب دارد ولی گیاهان و حیوانات اهداف محدودی دارند.
۳. گزینه (۱) هدف‌های اصلی و فرعی، یعنی هم هدف‌های پایان‌ناپذیر و هم پایان‌پذیر، ضروری هستند اما هدف‌های فرعی نباید مانع رسیدن به هدف‌های اصلی شوند.
۴. گزینه (۱) هرکس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ هدفی می‌رود و اختلاف هدف‌ها ریشه، در نوع اندیشه انسان دارد؛ بنابراین برای انتخاب صحیح هدف‌ها و دل بستن به آن‌ها باید ارزش هدف‌ها را مشخص کنیم و به آن‌ها رتبه دهیم.
۵. گزینه (۲) استفاده نادرست از نعمت‌های خدا، اتلاف سرمایه است و اگر ندانیم هدفمان چیست، عمر خود را صرف کارهای بیهوده خواهیم کرد.
۶. گزینه (۴) هدف از خلقت انسان، عبادت بیان شده است: «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ» البته منظور فقط انجام برخی اعمال عبادی نیست بلکه هر عملی است که برای کسب رضای خدا باشد.
۷. گزینه (۲) اینکه همه چیز ما سمت و سوی خدایی داشته و در جهت رضای خدا باشد، ارزشمند است.
۸. گزینه (۱) عبودیت و بندگی، موجب می‌شود انسان شایسته دریافت لطف و رحمت ویژه خداوند شود و به زندگی سعادت‌مندانه در دنیا و آخرت، برسد.
۹. گزینه (۴) دنیانگران، به زندگی دنیا راضی شده‌اند و آرامش نسبی گرفته‌اند.
۱۰. گزینه (۳) انسان‌های زیرک، به دنبال هدف‌هایی هستند که جامع‌تر و برتر باشد و هدف‌های بیش‌تری را درون خود جای دهد.
- انسان‌های زیرک که برنامه‌ریزی مناسب دارند، آخرت را به‌عنوان هدف اصلی قرار می‌دهند. اهداف دنیایی همان اهداف فرعی‌اند. اهداف فرعی برای زندگی ضروری‌اند اما به‌هیچ‌وجه نباید مانع رسیدن به‌هدف اصلی شوند.
۱۱. گزینه (۱) بندگان واقعی، هم از بهره‌های مادی زندگی استفاده می‌کنند و هم، چون نیت به دست آوردن رضای الهی را دارند، به سعادت اخروی می‌رسند.
۱۲. گزینه (۳) معنای آیه به روشنی، تنها از گزینه سه برداشت می‌گردد.
۱۳. گزینه (۴) بندگی و رضایت خدا، به همان میزان که ضامن خوشبختی ماست، همت بزرگ می‌طلبد.

۱۴. گزینه (۳) آنان که به حیات دنیوی راضی شده و به آن آرام گرفته‌اند، مصداق کسانی هستند که بهترین و باارزش‌ترین دارایی و سرمایه خود را صرف کارهای کم‌ارزش می‌کنند.
۱۵. گزینه (۱) انسان، همواره در حال انتخاب هدف است و به دنبال چیزی است که تمام نمی‌شود.
۱۶. گزینه (۳) درست است که هدف‌های اصلی مهم‌تر از فرعی است اما باید طوری برنامه‌ریزی شود که به هر دو هدف برسیم.
۱۷. گزینه (۳) برای انتخاب صحیح هدف‌ها، باید ارزش هدف‌ها را مشخص کنیم و متناسب با ارزشی که دارند، به آنها رتبه دهیم.
۱۸. گزینه (۳) هدف باید عبودیت و بندگی خدا باشد و حرکت در جهت رضای خدا باشد.
۱۹. گزینه (۳) هدف زندگی باید خدا و تقرب الهی باشد.
۲۰. گزینه (۴) ما انسان‌ها، تا به خدا و مقام قرب الهی نرسیم آرامش نمی‌گیریم؛ زیرا روحی بی‌نهایت طلب داریم.

به‌طور کلی، انسان دارای روح بی‌نهایت طلب است و اهداف متنوع دارد و به‌هیچ‌حدی محدود نمی‌شود و تا به خدا نرسد، آرامش نمی‌گیرد. در نتیجه، شایسته است تنها خدا و بندگی و عبودیت خدا را به‌عنوان هدف نهایی انتخاب کند تا به آرامش برسد.

یادداشت

A large light blue rectangular area containing horizontal dotted lines for taking notes.